

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

**w Publicznej Szkole Podstawowej nr 1
z Oddziałami Integracyjnymi
im. I. Daszyńskiego
w Radomiu**

Rok szkolny 2020/2021

koordynatorzy – doradcy zawodowi:

Anna Wichowska

Anna Wiśniewska

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego opracowany został w oparciu o:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 roku w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325)
- Rozporządzenie MEN z dnia 16 sierpnia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2018 r., poz. 1647)
- Uchwałę nr 28 z dnia 22 czerwca 2020 roku Publicznej szkoły Podstawowej nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. I. Daszyńskiego w Radomiu w sprawie zestawów programów nauczania, obowiązujących w roku szkolnym 2020/2021.

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego zawiera:

- I. ZAŁOŻENIA OGÓLNE**
- II. FORMY PRACY**
- III. ADRESATÓW**
- IV. REALIZATORÓW**
- V. ZADANIA OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH I WŁĄCZONYCH W REALIZACJĘ DORADZTWA W SZKOLE**
- VI. ZAŁOŻENIA SZCZEGÓŁOWE**
- VII. ZESTAW PROGRAMÓW NAUCZANIA DLA EDUKACJI WCZESNOSZKOLNEJ**
- VIII. ZESTAW PROGRAMÓW NAUCZANIA DLA KLAS IV- VI**
- IX. ZESTAW PROGRAMÓW NAUCZANIA DLA KLAS VII- VIII**
- X. FORMY REALIZACJI ZADAŃ W KLASACH VII- VIII**
- XI. TEMATYKĘ DZIAŁAŃ W ROKU SZKOLNYM 2020/2021**

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w Publicznej Szkole Podstawowej nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. I. Daszyńskiego w Radomiu

Rok szkolny 2020/2021

I. ZAŁOŻENIA OGÓLNE:

Celem doradztwa zawodowego realizowanego w szkole jest przygotowanie uczniów do refleksyjnego wyboru dalszej ścieżki kształcenia oraz zawodu.

Doradztwo zawodowe realizowane w Szkole Podstawowej nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. I. Daszyńskiego w Radomiu ukierunkowane jest na:

- rozwijanie kompetencji karierowych ucznia
- wspieranie kompetencji doradczych nauczycieli
- wspieranie kompetencji doradczych rodziców
- wykorzystywanie lokalnych zasobów dla wspierania procesów decyzyjnych ucznia w zakresie wyboru ścieżki edukacyjnej i zawodowej

Cele ukierunkowane na ucznia:

- rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń
- rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych
- rozwijanie wiedzy o rynku pracy
- rozwijanie wiedzy zawodoznawczej
- kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych
- kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej
- przygotowanie do roli możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika
- rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie
- rozwijanie umiejętności uczenia się
- kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej
- redukcja społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

Cele ukierunkowane na nauczycieli:

- budowanie zaangażowania w zakresie realizowania procesów wspierania decyzji edukacyjnych i zawodowych ucznia
- aktualizacja wiedzy na temat systemu edukacji i systemu kształcenia w zawodach

- rozwijanie kompetencji doradczych nauczycieli
- wskazanie na źródła informacji dotyczące informacji na temat ofert edukacyjnych i doradczych na terenie miasta

Cele ukierunkowane na rodziców:

- aktualizacja wiedzy na temat systemu edukacji i systemu kształcenia w zawodach
- aktualizacja wiedzy na temat ofert radomskich szkół ponadpodstawowych
- aktualizacja wiedzy na temat procedur rekrutacyjnych do szkół ponadpodstawowych
- udzielanie pomocy w procesie rozpoznawania predyspozycji zawodowych ucznia
- rozwijanie kompetencji doradczych rodzica, wskazanie obszarów wsparcia doradczego
- wzmacnianie proaktywnej postawy rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych przez ich dziecko

II. FORMY PRACY:

- obowiązkowe zajęcia z doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII
- lekcje z wychowawcą
- doradztwo indywidualne (realizowane w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej)
- spotkania i wycieczki zawodoznawcze
- spotkania z rodzicami
- rada szkoleniowa (wsparcie doradcze dla nauczycieli)
- formy wizualne – strona internetowa szkoły, gazetki

III. ADRESACI:

Adresatami Wewnętrznskolnego Systemu Doradztwa Zawodowego są:

Uczniowie, którzy w trakcie realizacji programu:

- dokonają wyboru dalszego kształcenia,
- zaplanują swoją ścieżkę zawodową
- dostrzegą swoje potrzeby, zainteresowania i oczekiwania.

Nauczyciele, którzy:

- dostarczą informacji i wiedzy niezbędnej do świadomego planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- ukierunkują proces planowania kariery zawodowej swoich uczniów,
- podejmą różne akcje popularyzujące zawody i podnoszące świadomość zawodową uczniów,
- przeprowadzą zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego zgodne z założeniami podstawy programowej.

Rodzice, którzy:

- będą wspierać swoje dzieci w podjęciu właściwej decyzji związanej z wyborem ścieżki dalszego kształcenia i przyszłego zawodu,
- poznają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu,
- zdobędą wiedzę o ofercie szkół średnich oraz zasadach i terminach rekrutacji (dotyczy rodziców uczniów klas ósmych);
- zaangażują się w pomoc dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych.

IV. REALIZATORZY:

Realizatorem zadań z zakresu doradztwa zawodowego jest szkoła, która poprzez działania nauczycieli:

- przygotowuje uczniów do wyboru zawodu,
- popularyzuje wiedzę na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy, jak również dostarcza uczniom informacji o ich własnych predyspozycjach i umiejętnościach,
- Tworzy sprzyjające warunki do określenia preferencji edukacyjnych i zawodowych swoich uczniów z uwzględnieniem ich uwarunkowań wewnętrznych (cech osobowości, temperamentu, zdolności) i zewnętrznych (doświadczenia, otoczenia społecznego),
- wspiera ucznia i jego rodzinę w podejmowaniu decyzji edukacyjnych,
- zapewnia warunki lokalowe i kadrowe do realizacji zajęć z doradztwa zawodowe oraz założeń W S D Z,
- zapewnia warunki do realizacji innych form zawodoznawczych: wycieczek, targów edukacyjnych i pracy, spotkań z przedstawicielami różnych zawodów, przedstawicielami szkół i uczelni, absolwentami, wolontariatu.

W działaniach W S D Z uczestniczy cała społeczność szkolna: dyrekcja szkoły, nauczyciele i wychowawcy, specjaliści, uczniowie klas I – VIII, a w szczególności uczniowie klas VII i VIII. **W S D Z realizowany jest przez wszystkich członków Rady Pedagogicznej.**

V. ZADANIA OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH I WŁĄCZONYCH W REALIZACJĘ DORADZTWA W SZKOLE:

➤ Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym (wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie programu realizacji W S D Z na dany rok);
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji programu realizacji W S D Z;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

➤ Doradca zawodowy:

- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust.1, pkt. 7 ustawy;
- prowadzi indywidualne wsparcie doradcze i informacyjne dla uczniów i ich rodziców, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE oraz współdziała z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w zapewnieniu wsparcia dla uczniów ze SPE, w szczególności - z problemami zdrowotnymi i niepełnosprawnością w dostępie do szkół na kolejnym etapie edukacyjnym; współpracuje w tym zakresie z innymi specjalistami w szkole (psycholog, pedagog);
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- opracowuje, we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, pedagogiem i/lub psychologiem, „Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego” oraz koordynuje jego realizację;
- wspiera nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, pedagoga i/lub psychologa, w zakresie realizacji działań określonych w „Programie realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego”;
- planuje, koordynuje, monitoruje (w tym - prowadzi ewaluację) oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;

- koordynuje działalność informacyjno-doradczą realizowaną przez szkołę, w tym gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe, właściwe dla danego poziomu kształcenia.

➤ **Nauczyciele/wychowawcy (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej i nauczyciele wspomagający):**

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach przedmiotowych, artystycznych, sportowych i innych;
- realizują treści nauczania w powiązaniu z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- uświadamiają uczniom znaczenie wiedzy z poszczególnych przedmiotów dla kształtowania umiejętności zawodowych;
- przygotowują uczniów do egzaminów końcowych oraz wskazują na wagę wyników egzaminów oraz osiągnięć edukacyjnych na obecnym etapie dla startu w szkole ponadpodstawowej;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć preorientacji, orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- współpracują z rodzicami w rozwijaniu rozpoznanego potencjału i mocnych stron uczniów;
- prowadzą i zajęcia dodatkowe rozwijające wiedzę, umiejętności i kompetencje;
- organizują w salach edukacji wczesnoszkolnej i klasopracowniach oraz na korytarzach ekspozycje prac uczniów;
- współpracują z doradcą zawodowym, wychowawcami oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym

➤ **Specjaliści:**

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- wspólnie z wychowawcami, nauczycielami przedmiotów i rodzicami wspierają uczniów w odkrywaniu i rozwijaniu talentów, udziału w konkursach przedmiotowych, artystycznych, sportowych i innych;
- współpracują z wychowawcami, doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistą ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej w zakresie realizacji działań szkoły związanych z preorientacją, orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;
- włączają treści z zakresu, orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia i działania z obszaru pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów;
- włączają w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych informacje dotyczące ucznia, wynikające z pracy specjalisty;

- prowadzą poradnictwo indywidualne dla ucznia i rodzica ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz współdziałają z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w zapewnieniu wsparcia dla uczniów ze SPE, w szczególności z problemami zdrowotnymi i niepełnosprawnością w przyjęciu do szkół na kolejnym etapie edukacyjnym.

➤ **Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:**

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
- organizują w świetlicy ekspozycje;
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zainteresowania, umiejętności, zdolności i uzdolnienia uczniów oraz informują rodziców, wychowawców i specjalistów o rozpoznanym potencjale;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu.

➤ **Nauczyciele - bibliotekarze:**

- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji zadań związanych z doradztwem zawodowym;
- sporządzają i aktualizują bibliografię literatury i materiałów metodycznych wspierających nauczycieli w realizacji preorientacji, orientacji i poradnictwa zawodowego;
- wyszukują i udostępniają innym nauczycielom szkoły informacje o publikacjach dotyczących doradztwa zawodowego;
- włączają się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

➤ **Rodzice:**

- rozpoznają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia dzieci oraz wyszukują i stwarzają im możliwości ich rozwoju;
- samodzielnie lub we współpracy ze szkołą aktywizują dzieci do formowania marzeń i planów zawodowych;
- wzmacniają poczucia akceptacji dokonanych przez ucznia wyborów; o ile jest potrzeba – włączają się w zmiany planów i wyborów;
- wspierają dzieci w poszukiwaniu optymalnej możliwości rozwoju edukacyjno-zawodowego;
- współdziałają ze szkołą w zapewnieniu wsparcia specjalistycznego na każdym etapie edukacji, zwłaszcza w starcie do szkoły ponadpodstawowej, w przypadku specjalnych potrzeb edukacyjnych ich dzieci;

- współpracują z wychowawcą, doradcą zawodowym, nauczycielami oraz szkolnymi specjalistami w realizacji działań z obszaru preorientacji, orientacji i poradnictwa zawodowego
- współdziałają ze szkołą w planowaniu i realizacji działań przewidzianych w Programie WSDZ, jak np., spotkania zawodoznawcze, wycieczki do szkół i zakładów pracy, wyjazdy na targi edukacyjne, organizacja ekspozycji, itp.- w zależności od rozwoju sytuacji epidemiologicznej.

➤ **Uczniowie (SU i wolontariusze) – w zależności od sytuacji epidemiologicznej**

- włączają się w wewnętrzną organizację działań i przedsięwzięć z zakresu doradztwa zawodowego;
- przygotowują, wspólnie z doradcą zawodowym scenariusz i oprawę merytoryczną szkolnych wydarzeń i działań z zakresu doradztwa zawodowego (spotkania z przedstawicielami pracodawców i lokalnego biznesu)
- uczniowie najstarszych klas prowadzą w/w imprezy i spotkania (przy wsparciu doradcy zawodowego), zabezpieczają oprawę medialną, techniczną i artystyczną.

VI. ZAŁOŻENIA SZCZEGÓŁOWE

W roku szkolnym 2020/2021 w naszej szkole nie powstał oddział przedszkolny, dlatego w programie nie zostały uwzględnione treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 w sprawie doradztwa zawodowego. **Doradztwo zawodowe jest realizowane:**

- w klasach I–VI szkół podstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, zwanej dalej „ustawą”;
- w szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych, na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy;
- w szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych, z wyjątkiem branżowych szkół II stopnia, szkół specjalnych przysposabiających do pracy, szkół policealnych i szkół dla dorosłych, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem;
- w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego, szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych z wyjątkiem branżowych szkół II stopnia, szkół policealnych i szkół dla dorosłych, w ramach wizyt zawodoznawczych mających na celu poznanie przez dzieci i uczniów środowiska pracy

w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach i centrach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy;

- w klasach VII i VIII szkół podstawowych oraz w szkołach ponadpodstawowych, o których mowa w § 2 pkt 4–7, na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, a w przypadku szkół prowadzących kształcenie zawodowe również na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia w zawodzie, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy, a także w szkołach specjalnych przysposabiających do pracy – na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych;

- w klasach VII i VIII szkół podstawowych, w branżowych szkołach I stopnia, liceach ogólnokształcących i technikach, z wyjątkiem szkół dla dorosłych, na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;

Klasy I - III

Cele ogólne:

Rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka

Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej

Kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych

Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień

Rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III szkół podstawowych

1. Poznanie siebie

Uczeń:

1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;

1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;

2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;

2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;

2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;

3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;

3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

VII. ZESTAW PROGRAMÓW NAUCZANIA EDUKACJI Wczesnoszkolnej

Program nauczania edukacji wczesnoszkolnej. Gra w kolory” . E. Stolarczyk, wyd. Juka;

Język angielski dla 1 etapu edukacyjnego zgodny z Podstawą Programową z dnia 14.02.2017. I. Studzińska, A. Mędel, M. Kondro, E. Piotrowska, A. Sikorska Macmillan;

Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach „Zaproszeni na ucztę z Panem Jezusem”. Nr programu: AZ-1-01/18 Komisja Wychowania Katolickiego. KEP Edycja Świętego Pawła - klasy I;

Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach. „W drodze do Wieczernika”-.Nr programu: AZ-1-01/10 Komisja Wychowania Katolickiego. KEP WAM – klasy II – III.

Tematy z orientacji zawodowej w klasach I-III wynikają z podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej i są realizowane w roku szkolny 2020/2021 na podstawie w/w zestawów programów nauczania.

Ponadto w ramach orientacji zawodowej dla klas I - III

- poleca się do realizacji (według uznania i potrzeb nauczyciela) zajęcia na podstawie publikacji: B. Czapla, B. Matyszevska, E. Ptasznik, M. Skoryna, Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017. (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)
 - Brawo ja! – prezentacja własnych talentów
 - Zawód moich rodziców

- Halo! Usterka! Szukam pomocy
- Reporterskim okiem – wywiad z pracownikami szkoły
- Dzisiejszy Jaś – kim będzie jako Jan?
- Po co się uczyć?
- Jak zmieścić dzień w słoju?

Proponowana literatura i strony:

Bartosz B., Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych; http://static.scholaris.pl/main-file/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf

Czapla B., Matyszewska B., Ptasznik E., Skoryna M., Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017

Dołęga-Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEZiU, Warszawa 2014; <http://euroguidance.pl/ksiazki/>

Forma B., Przepióra A., Poznajemy zawody. Części 1,2,3, Wydawnictwo Bliżej Przedszkola, Kraków 2016

Maćkowiak A., Kim zostanę, gdy dorosnę? Piosenki o zawodach, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2016

Maćkowiak A., Zgadnij kto to, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2011

Strzezińska-Więckowiak D., Kim zostanę? Wierszyki o zawodach, SBM, Warszawa 2014
www.mapakarier.pl

Klasy IV-VI

Cele ogólne:

- Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń, predyspozycji i uzdolnień
- Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych
- Rozwijanie wiedzy o rynku pracy
- Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej
- Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie
- Rozwijanie umiejętności uczenia się
- Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;**
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;**
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;**
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.**

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;**
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;**
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;**
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;**
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.**

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;**
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;**
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.**

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;**
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;**
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.**

VIII. ZESTAW PROGRAMÓW NAUCZANIA EDUKACJI DLA KLAS IV-VI:

Język polski „Nowe słowa na start!” program nauczania ogólnego języka polskiego w klasach IV-VIII szkoły podstawowej. M. Derlukiewicz Nowa Era;

Matematyka „Matematyka z plusem” Program nauczania matematyki w klasach IV – VIII w szkole podstawowej. M. Jucewicz, M. Karpiński, J. Lech GWO IV – VI i VIII;

Język angielski Program nauczania języka angielskiego dla klas IV–VIII zgodny z podstawą programową z 14 lutego 2017 J. Stefańska Pearson;

Przyroda „Tajemnice przyrody”- program nauczania przyrody w klasie 4 szkoły podstawowej. J. Golanko Nowa Era;

Historia „Wczoraj i dziś” – program nauczania ogólnego historii w klasach IV–VIII szkoły podstawowej. T. Maćkowski Nowa Era;

Informatyka „Lubię to!” program nauczania informatyki w szkole podstawowej. M. Kęska Nowa Era;

Plastyka Program nauczania plastyki w klasach 4-7 szkoły podstawowej „Do dzieła”. K. Lukas, K. Onak, M. Ipczyńska, M. Mrozkowiak Nowa Era;

Muzyka Program nauczania muzyki w szkole podstawowej „Lekcja muzyki” M. Gromek, G. Kilbach Nowa Era;

Technika „Jak to działa?” – program nauczania techniki w szkole podstawowej. L. Łabecki, M. Łabecka Nowa Era;

Wychowanie fizyczne Modyfikacja programu nauczania wychowania fizycznego dla ośmioletniej szkoły podstawowej. K. Warchoń FOSZE;

Wychowanie do życia w rodzinie „Wędrując ku dorosłości”. Program nauczania. Wychowanie do życia w rodzinie dla uczniów klas 4 - 8 szkoły podstawowej T. Król Rubikon;

Religia „Poznaję Boga i w niego wierzę” Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach. Nr programu: AZ-2-01/10 Komisja Wychowania Katolickiego. KEP WAM klasy IV – VI;

Religia „Bóg kocha i zbawia człowieka”. Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach. Nr programu: AZ-2-01/18 Komisja Wychowania Katolickiego. KEP WAM klasy V;

Biologia „Puls Życia”. Program nauczania biologii w klasach 5-8 szkoły podstawowej. A. Zdziennicka Nowa Era;

Geografia „Planeta Nowa” Program nauczania geografii w szkole podstawowej. E. M. Tuz, B. Dziedzic Nowa Era;

Doradztwo zawodowe Program realizacji WSDZ na rok szkolny 2020/2021 Program własny.

Tematy z orientacji zawodowej w klasach IV- VI wynikają z podstawy programowej dla klas IV- VI i są realizowane w roku szkolnym 2020/2021 na podstawie w/w zestawów programów nauczania.

W roku szkolnym 2020/2021 zadania w zakresie orientacji zawodowej mogą być realizowane jako:

- zajęcia w ramach lekcji z wychowawcą na podstawie publikacji: J. Brzezińska-Lauk, E. Kruk-Krymula, K. Nikorowska, Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas IV-VI – szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017. Wychowawcy wybierają temat/tematy zgodnie i spójnie z programem wychowawczym realizowanym w danej klasie. (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)
- Zdrowy styl życia jako przygotowanie do pełnienia ról zawodowych
- Wybieram ten zawód, bo...
- Jak oszczędzić pierwszy milion?
- Kiedy zaczynamy się uczyć i kiedy kończymy?
- Jak się uczyć szybciej i efektywniej – mój indywidualny styl uczenia się
- Umiejętności – od przeszłości do przyszłości
- Przedmioty, które lubię – jako drogowskazy zawodowe

Proponowana literatura i strony:

Bartosz B., Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych; http://static.scholaris.pl/main-file/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf

Brzezińska-Lauk J., Kruk-Krymula E., Nikorowska K., Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas IV-VI – szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017 <https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>

Wybieram zawód – pakiet edukacyjny dla klas 4-6 szkoły podstawowej <http://www.scholaris.pl/zasob/103923>

Dołęga-Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEZiU, Warszawa 2014; <http://euroguidance.pl/ksiazki/>

Greiner I., Kania I., Kudanowska E., Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., Materiały metodyczno-dydaktyczne do planowania kariery zawodowej uczniów, KOWEZiU, Warszawa 2006

Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., Metody pracy z grupą w poradnictwie zawodowym, KOWEZiU, Warszawa 2004

www.infodoradca.pl

www.mapakarier.pl

Klasy VII-VII

Cele ogólne:

- Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów, ograniczeń, predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień

- Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych
- Rozwijanie wiedzy o rynku pracy
- Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej i wiedzy o rynku usług edukacyjnych
- Kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy
- Rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych
- Kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej
- Rozwijanie kompetencji związanych z procedurami rekrutacyjnymi w obszarze edukacji i rynku pracy
- Przygotowanie do roli możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika
- Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie, autoprezentacją
- Rozwijanie umiejętności uczenia się
- Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.7 dokonuje autoprezentacji;

2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

IX. ZESTAW PROGRAMÓW NAUCZANIA EDUKACJI DLA KLAS VII- VIII:

Język polski „Nowe słowa na start!” program nauczania ogólnego języka polskiego w klasach IV-VIII szkoły podstawowej. M. Derlukiewicz Nowa Era;

Matematyka „Matematyka z plusem” Program nauczania matematyki w klasach IV – VIII w szkole podstawowej. M. Jucewicz, M. Karpiński, J. Lech GWO IV – VI i VIII;

Język angielski Program nauczania języka angielskiego dla klas IV–VIII zgodny z podstawą programową z 14 lutego 2017 J. Stefańska Pearson;

Język angielski Program nauczania języka angielskiego dla klas VII–VIII 2 etapu edukacyjnego, zgodny z podstawą programową z 14 lutego 2017 E. Piotrowska, T. Szytyber Macmillan klasy VII;

Historia „Wczoraj i dziś” – program nauczania ogólnego historii w klasach IV–VIII szkoły podstawowej. T. Maćkowski Nowa Era;

Informatyka „Lubię to!” program nauczania informatyki w szkole podstawowej. M. Kęska Nowa Era;

Plastyka Program nauczania plastyki w klasach 4-7 szkoły podstawowej „Do dzieła”. K. Lukas, K. Onak, M. Ipczyńska, M. Mrozkowiak Nowa Era;

Muzyka Program nauczania muzyki w szkole podstawowej „Lekcja muzyki” M. Gromek, G. Kilbach Nowa Era;

Wychowanie fizyczne Modyfikacja programu nauczania wychowania fizycznego dla ośmioletniej szkoły podstawowej. K. Warchoń FOSZE;

Wychowanie do życia w rodzinie „Wędrując ku dorosłości”. Program nauczania. Wychowanie do życia w rodzinie dla uczniów klas 4 - 8 szkoły podstawowej T. Król Rubikon IV i VI Religia „Poznaję Boga i w niego wierzę” Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach. Nr programu: AZ-2-01/10 Komisja Wychowania Katolickiego. KEP WAM;

Język niemiecki Program nauczania języka niemieckiego w szkole podstawowej jako drugiego języka obcego nowożytnego (II etap edukacyjny, klasy VII i VIII, poziom II.2./A1) A. Jaroszewska Nowa Era;

Biologia „Puls Życia”. Program nauczania biologii w klasach 5-8 szkoły podstawowej. A. Zdziennicka Nowa Era;

Fizyka „Spotkania z fizyką” Program nauczania fizyki w w szkole podstawowej. G. Francuz-Ornat, T. Kulawik, M. Nowotny-Różańska Nowa Era;

Chemia „Chemia Nowej Ery” Program nauczania chemii w szkole podstawowej. J. Kulawik, T. Kulawik, M Litwin Nowa Era;

Geografia „Planeta Nowa” Program nauczania geografii w szkole podstawowej. E. M. Tuz, B. Dziedzic Nowa Era;

Religia „Pójść za Jezusem Chrystusem”. Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach. Nr programu: AZ-3-01/10 Komisja Wychowania Katolickiego. KEP WAM;

Doradztwo zawodowe Program realizacji WSDZ na rok szkolny 2020/2021 Program własny;

Edukacja dla bezpieczeństwa Program nauczania edukacji dla bezpieczeństwa w szkole podstawowej: „Żyję i działam bezpiecznie” J. Słoma Nowa Era;

Wiedza o społeczeństwie Program nauczania wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej „Dziś i jutro” B. Furman Now.

Tematy z doradztwa zawodowego w klasach VII- VIII wynikają z podstawy programowej dla klas VII- VIII i są realizowane w roku szkolnym 2020/2021 na postawie w/w zestawów programów nauczania.

X. FORMY REALIZACJI ZADAŃ W KLASACH VII- VIII:

1. Obowiązkowe zajęcia z doradcą zawodowym dla każdej klasy VII i VIII (po 10 godzin w roku szkolnym)

Tematyka zajęć w klasach VII

1. Wszyscy jesteśmy zdolni.
2. Praca w grupie jako przykład kompetencji kluczowej.
3. Umiejętności a zawód.
4. Moje umiejętności.
5. Cechy temperamentu - samopoznanie
6. Jak zaplanować swoją przyszłość edukacyjno- zawodową?
7. Moja przyszłość edukacyjno- zawodowa.
8. Zawody w moim najbliższym otoczeniu.
9. Od elektryka do kierownika.
10. Kompetencje na rynku pracy.

Tematyka zajęć w klasach VIII (po 10 godzin w roku szkolnym)

1. System edukacji w Polsce
2. Cele edukacyjne i zawodowe.
3. Współczesny rynek pracy.
4. Ja na obecnym rynku pracy.
5. Praca jako wartość.
6. Zawody przyszłości.
7. Dokumenty aplikacyjne.
8. Autoprezentacja.
9. Co warto wiedzieć o szkołach branżowych?
10. Alternatywne drogi dojścia do zawodu.

2. Lekcja w każdej klasie VIII dotycząca procedury rekrutacyjnej do szkół ponadpodstawowych.

3. Zorganizowanie spotkania dla rodziców uczniów klas VIII z przedstawicielem pracodawców realizujących kształcenie dualne w Radomiu i okolicach.

4. Zajęcia z wychowawcą z wykorzystaniem materiałów dostępnych między innymi na:
(<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)

5. Indywidualne doradztwo zawodowo-edukacyjne dla uczniów/rodziców

Proponowana literatura oraz strony dla ucznia i rodzica:

Cottrell S., Podręcznik umiejętności studiowania, Zysk i S-ka Wydawnictwo, Poznań 2007

Covey S., 7 nawyków skutecznego nastolatka, Rebis, Poznań 2011

Górczyński M., Obidniak D., Pfeiffer A., Suliga M., Informator o zawodach szkolnictwa zawodowego, KOWEZiU, Warszawa 2017

Zawadka M., Chcę być kimś. Cz. 1,2,3, Wydawnictwo Mind&dream 2016

Proponowana literatura dla wychowawców, nauczycieli, doradczy

Bartosz B., Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych;
http://static.scholaris.pl/main-file/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf

Chirkowska-Smolak T., Hauziński A., Łaciak M., Drogi kariery. Jak wspomagać rozwój zawodowy dzieci i młodzieży, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2011

Dołęga-Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEZiU, Warszawa 2014; <http://euroguidance.pl/ksiazki/>

Dziurkowska A. i in., Przykładowy program doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017
(<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)

Gardner H., Inteligencje wielorakie, MT Biznes, Warszawa 2009

Gladwell M., Poza schematem. Sekrety ludzi sukcesu, Wydawnictwo ZNAK, Kraków 2008

Greiner I., Kania I., Kudanowska E., Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., Materiały metodyczno-dydaktyczne do planowania kariery zawodowej uczniów, KOWEZiU, Warszawa 2006

Górczyński M., Obidniak D., Pfeiffer A., Suliga M., Informator o zawodach szkolnictwa zawodowego, KOWEZiU, Warszawa 2017

Gut R., Piegowska M., Wójcik B., Zarządzanie sobą. Książka o działaniu, myśleniu i odczuwaniu, Difin, Warszawa 2008

Rosalska M., Warsztat diagnostyczny doradcy zawodowego, KOWEZiU, Warszawa 2012

Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., Metody pracy z grupą w poradnictwie zawodowym, KOWEZiU, Warszawa 2004

Santorski J., Konel M., Le Guern B., Prymusom dziękujemy. Nowe spojrzenie na życie i karierę, Jacek Santorski & Co Agencja Wydawnicza, Warszawa 2007

www.zawodowcyradom.pl

www.infodoradca.pl

www.mapakarier.pl